

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ KỶ LUẬT QUÂN SỰ - VẬN DỤNG TRONG RÈN LUYỆN TÍNH KỶ LUẬT CHO HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ HIỆN NAY

LÊ VIỆT DŨNG*

Tư tưởng Hồ Chí Minh về kỷ luật quân sự là một bộ phận hết sức quan trọng trong di sản Người để lại cho dân tộc ta. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng tính kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ thực chất là xây dựng cho quân nhân có khả năng nhận thức, điều khiển hành vi của bản thân nhằm chấp hành nghiêm pháp luật của Nhà nước, Điều lệnh, Điều lệ của Quân đội nhân dân Việt Nam một cách tự giác, nâng cao sức mạnh chiến đấu của Quân đội hiện nay.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh; kỷ luật quân sự; hạ sĩ quan, binh sĩ; xây dựng tính kỷ luật; Quân đội nhân dân Việt Nam; điều lệnh của Quân đội.

Ho Chi Minh's thought on military discipline is an important part of his heritage. Application of Ho Chi Minh's thought in building discipline for non-commissioned officers and soldiers is, essentially, to develop soldiers with the ability to perceive and control their own behavior to strictly, voluntarily comply with laws, Regulations of Viet Nam People's Army, and to improve the combat strength of the Army.

Keywords: Ho Chi Minh's thought; military discipline; non-commissioned officers and soldiers; building discipline; Viet Nam People's Army; Regulations of the Army.

NGÀY NHẬN: 13/01/2022

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 16/02/2022

NGÀY DUYỆT: 16/3/2022

1. Kỷ luật quân sự (KLQS) là một hình thức đặc biệt của kỷ luật mà đặc trưng của KLQS được quyết định bởi nội dung và tính chất của hoạt động quân sự. Do vậy, KLQS đòi hỏi quân nhân tính tập trung, chính xác, tinh thần chấp hành triệt để vô điều kiện, tự chủ, kịp thời, nhanh chóng mệnh lệnh, chỉ thị của người chỉ huy. Mục tiêu cuối cùng của việc giáo dục, rèn luyện, duy trì KLQS chính là xây dựng và nâng cao ý thức tự giác chấp hành kỷ luật - tính kỷ luật cho mỗi quân nhân.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng

khẳng định: “Quân đội mạnh là nhờ giáo dục khéo, chính sách đúng và nhờ kỷ luật nghiêm. Vì vậy, kỷ luật phải nghiêm minh”¹. Đặc biệt, trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng, theo Người “Tư tưởng không đúng đắn thì công tác ắt sai lầm”² và rằng: “Trong Đảng và ngoài Đảng có nhận rõ tình hình mới, hiểu rõ nhiệm vụ mới thì tư tưởng mới thống nhất, tư tưởng thống nhất thì hành động mới thống nhất”³. Trong thư gửi Hội

* Trung tá, Trường Sĩ quan Pháo binh

ngệ cán bộ Đảng trong Quân đội lần thứ tư (tháng 3/1948), Người căn dặn: “Giữ gìn kỷ luật, học tập kỹ thuật, luyện quân lập công, xung phong hãm trận,... Như thế thì quân đội ta sẽ là một quân đội vô địch và kháng chiến nhất định thành công”⁴. Vào những năm tháng khó khăn, gian khổ của kháng chiến chống thực dân Pháp, ngày 21/5/1949, Trung ương Đảng ra Chỉ thị mở Cuộc vận động “Rèn luyện cán bộ, chấn chỉnh quân đội”. Đây là cuộc vận động lớn, được các đơn vị trong toàn quân hưởng ứng sôi nổi, rộng khắp, tạo bước chuyển biến quan trọng. Ngay sau khi chỉ thị về cuộc vận động được ban hành, Tổng Chính ủy mở Cuộc vận động “Rèn luyện đảng viên, chấn chỉnh tổ chức” trong Quân đội. Theo đó, nhiều lớp bồi dưỡng chính đốn tác phong, rèn luyện tính đảng, tính giai cấp, đạo đức cách mạng, phương pháp lãnh đạo trong sinh hoạt ở chi bộ và tổ đảng được triển khai thực hiện. Các đảng viên được học tập theo chương trình nội dung tài liệu, như: “Cộng sản sơ giải”, “Đảng là gì”, “Điều lệ Đảng”, “Công tác chi bộ”, “Sửa đổi lối làm việc”, “Vệ quốc quân người công dân tiên phong”... Qua đó, làm thay đổi sâu sắc nhận thức, tạo sự đoàn kết, thống nhất, xây dựng chính quy cho Quân đội. Kỷ luật nghiêm minh trở thành nguồn sức mạnh nội sinh quan trọng để Quân đội nhân dân Việt Nam chiến đấu và chiến thắng thực dân Pháp và đế quốc Mỹ; bảo vệ vững chắc Tổ quốc trước các cuộc chiến tranh biên giới và hoàn thành vẻ vang sứ mệnh quốc tế cao cả.

Trong công tác giáo dục kỷ luật, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã phê phán một số tập thể không phát huy hết vai trò của mình, duy trì kỷ luật không nghiêm “Có cán bộ, đảng viên lợi dụng quyền thế của Đảng và Nhà nước làm những việc trái với chính sách và pháp luật, xâm phạm đến lợi ích vật chất và quyền tự do dân chủ của nhân dân, nhưng chưa bị xử lý kịp thời... Như vậy là kỷ luật chưa nghiêm”⁵. Người yêu cầu kiên quyết trừng trị những kẻ vi phạm pháp luật, xâm phạm quyền lợi của người khác. Bởi, “Nếu kỷ luật

của đoàn thể lỏng lẻo, những phần tử phản động sẽ có cơ hội chui vào hàng ngũ ta để phá hoại đoàn thể ta”. Cho nên “Phải kiên quyết thực hành kỷ luật, tức là cá nhân phải tuyệt đối phục tùng tổ chức, số ít phải phục tùng số nhiều, cấp dưới phải phục tùng cấp trên...”⁶. Người rất kiên quyết với những hành vi vi phạm pháp luật và trừng trị nghiêm khắc dù kẻ phạm tội ở cương vị nào.

Hoạt động quân sự của quân nhân là một loại hoạt động đặc biệt gắn liền với gian khổ, ác liệt, hy sinh đổ máu. Tính đặc thù và yêu cầu cao của hoạt động quân sự đòi hỏi phải hình thành ở mỗi quân nhân phải có tính kỷ luật tự giác nghiêm minh. Hồ Chí Minh đã dạy: “Phải tăng cường công tác quân sự, trước hết là phải luôn luôn xem trọng việc huấn luyện bộ đội... phải rèn luyện tư tưởng, nâng cao trình độ giác ngộ chính trị cũng như trình độ chiến thuật và kỹ thuật của cán bộ”⁷. Để rèn luyện quân nhân, đưa Quân đội tiến lên chính quy, Người đã chỉ ra những khuyết điểm và yêu cầu “Từ trước đến nay bộ đội ta còn nhiều tác phong du kích. Bây giờ đổi sang chính quy có nhiều chỗ mới lạ và khó khăn. Phải thấy cái gì khó khăn để khắc phục, không sợ khó khăn”⁸. Và, “khi cần thiết thì phải thi hành kỷ luật nghiêm minh, đúng mức”⁹.

Trong bài nói chuyện tại Hội nghị bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo các cấp toàn miền Bắc (tháng 3/1961), Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định “Sức mạnh vô địch của Đảng là ở tinh thần kỷ luật tự giác, ý thức tổ chức nghiêm chỉnh của cán bộ và đảng viên”¹⁰. Do đó, tính kỷ luật là phẩm chất tâm lý bên trong của mỗi quân nhân, được hình thành trên cơ sở nhận thức sâu sắc và sự chấp hành một cách tự giác, tuyệt đối và triệt để. Người chỉ rõ “Bộ đội không có kỷ luật, đánh giặc nhất định thua”¹¹.

Trong thư gửi lớp chỉnh huấn cán bộ trung, cao cấp của Quân đội (tháng 5/1969), Người căn dặn “Quyết tâm phải biến thành hành động dũng cảm, chiến đấu kiên quyết, không sợ hy sinh gian khổ, triệt để chấp hành

nghiêm chỉnh mọi chỉ thị, mệnh lệnh, trong bất kỳ tình huống nào cũng phải chỉ huy đơn vị quyết đánh, quyết thắng, cũng phải quản lý đơn vị chặt chẽ, giữ nghiêm kỷ luật, chấp hành tốt mọi chính sách”¹².

2. Những lời chỉ dạy của Người đã khẳng định vai trò rất lớn của kỷ luật trong hoạt động quân sự, đó là một nhân tố quan trọng tạo nên sức mạnh, bảo đảm sự tồn tại, trưởng thành và chiến thắng của Quân đội ta, là phẩm chất nhân cách tốt đẹp cho quân nhân. Đặc biệt, trong chiến dịch Điện Biên Phủ, việc quyết định thay đổi phương châm tác chiến từ “Đánh nhanh thắng nhanh” sang “Đánh chắc tiến chắc”. Đây là quyết định khó khăn nhất trong lịch sử cầm quân của Đại tướng Võ Nguyên Giáp và là sự nỗ lực vô cùng lớn của cán bộ, chiến sĩ lúc bấy giờ. Với ý thức kỷ luật tự giác, nghiêm minh, tinh thần của kỷ luật thép bộ đội ta đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, giành chiến thắng “Lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”. Và, còn nhiều trận thắng oanh liệt của Quân đội nhờ vào ý thức kỷ luật và ý chí kiên cường của bộ đội ta trong những năm chiến tranh đã góp phần to lớn vào sự nghiệp bảo vệ đất nước của dân tộc trong suốt chiều dài lịch sử.

Ngày nay, việc giáo dục, huấn luyện, rèn luyện kỷ luật vẫn luôn được quan tâm, thực hiện nghiêm túc và chặt chẽ. Điều này thể hiện qua các chỉ thị, thông tư đã được ban hành, như: Chỉ thị số 04/CT-BQP ngày 09/02/2012 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về việc tăng cường quản lý, giáo dục chấp hành kỷ luật; phòng ngừa, ngăn chặn vi phạm pháp luật và vi phạm kỷ luật nghiêm trọng trong Quân đội nhân dân Việt Nam; Chỉ thị số 91/CT-BQP ngày 22/11/2016 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về việc tăng cường quản lý, giáo dục và chấp hành kỷ luật trong Quân đội nhân dân Việt Nam; Chỉ thị số 103/CT-BQP ngày 28/11/2019 về tiếp tục tăng cường quản lý, giáo dục chấp hành kỷ luật và bảo đảm an toàn trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Thông tư số 192/2016/TT-BQP quy định việc áp dụng các hình thức kỷ

luật, trình tự, thủ tục, thời hiệu, thời hạn và thẩm quyền xử lý kỷ luật trong Bộ Quốc phòng và nhiều thông tư, chỉ thị khác.

Hạ sĩ quan, binh sĩ là đối tượng trực tiếp thực hiện các nhiệm vụ trong quân đội, ý thức chấp hành kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ có ý nghĩa quyết định đến chất lượng thực hiện nhiệm vụ của họ và của cả đơn vị. Hiện nay, tình hình chấp hành kỷ luật, pháp luật vẫn còn diễn biến phức tạp, các vụ vi phạm kỷ luật, pháp luật gây thiệt hại nghiêm trọng về người, tài sản vẫn còn xảy ra. Đáng chú ý là, những năm gần đây đã có những vụ tự tử, tự thương trong Quân đội, thậm chí xuất hiện một số loại tội phạm mới, phi truyền thống, có tính chất rất phức tạp, như: lô, đê, đánh bạc qua mạng; vay nặng lãi không có khả năng chi trả; mua bán, sử dụng chất cấm. Một số loại vụ việc xảy ra chiếm tỷ lệ cao trên tổng số vụ việc, gây thiệt hại nghiêm trọng về người, tài sản làm giảm uy tín của Quân đội ta.

3. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về rèn luyện, xây dựng tính kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở trong giai đoạn hiện nay, chúng ta cần tập trung thực hiện tốt các nội dung sau:

Một là, không ngừng nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức, nhận thức về pháp luật, KQLS cho quân nhân.

Để xây dựng ý thức chấp hành kỷ luật tự giác nghiêm minh, con đường ngắn nhất, hiệu quả nhất là phải học tập chính cương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, điều lệnh, kỷ luật của Quân đội. Thực hiện tốt phương châm: “Mỗi mệnh lệnh đưa xuống, cấp trên đã thảo luận cân nhắc kỹ càng nên cấp dưới phải phục tùng và kiên quyết chấp hành, nhất là lúc tác chiến”¹³, do đó, cần xây dựng cho mỗi hạ sĩ quan, chiến sĩ có nhận thức toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, pháp luật, nắm vững pháp luật của Nhà nước, kỷ luật quân đội. Tăng cường giáo dục mục tiêu, lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, trung thành vô hạn với Đảng, Tổ quốc, Nhân dân...

Hai là, xây dựng ý thức chấp hành kỷ luật nghiêm minh trong các hoạt động quân sự và thường nhật.

Song song với tổ chức tốt các hoạt động quân sự, việc duy trì nghiêm kỷ luật đơn vị là cơ sở quan trọng để hình thành nên thói quen sống có kỷ luật của quân nhân. Bên cạnh đó, thi hành kỷ luật phải công minh dân chủ, chính xác, kịp thời hình thức kỷ luật phải đúng với nội dung, tính chất, mức độ, tác hại và nguyên nhân vi phạm, vừa có tính cảnh tỉnh, răn đe, ngăn ngừa vi phạm, đồng thời có tác dụng giáo dục tính tự giác của mỗi quân nhân chấp hành kỷ luật.

Ba là, phát huy vai trò nêu gương của cán bộ chỉ huy và sức mạnh của tập thể.

Trong xây dựng tập thể và phát huy vai trò tập thể, cần phải chú ý hướng vào xây dựng bầu không khí tâm lý tích cực, lành mạnh, hướng vào việc thực hiện các đòi hỏi kỷ luật khác nhau của tập thể. Cần có những biện pháp định hướng dư luận đúng đắn và từng bước phát huy, xây dựng nên truyền thống tốt đẹp của đơn vị. Để thực hiện được nội dung này, chúng ta cần phải làm theo lời căn dặn của Người: "Các cán bộ từ chỉ huy trở xuống phải cố gắng hơn nữa trong công tác, trong học tập, từ bước đi, từ cái chào đều phải chính quy hóa, cán bộ phải tiến trước và làm gương mẫu cho các chiến sĩ"¹⁴. Qua đó, yêu cầu người đội trưởng, người chính trị viên phải là người anh, người chị, người bạn của đội viên. Vận dụng lời dạy của Người: "Trong quân đội cách mạng, cán bộ phải làm gương mẫu, phải chăm nom đến đời sống tinh thần, vật chất của chiến sĩ, phải gương mẫu học tập và giữ kỷ luật"; "Cán bộ phải chăm lo cho đội viên đủ ăn, đủ mặc. Cán bộ có coi đội viên như chân như tay, đội viên mới coi cán bộ như đầu như óc"¹⁵. Đồng thời, quan tâm, chăm lo cho các quân nhân cả về mặt tinh thần, từ đó, nâng cao kỷ luật, bài trừ hủ hóa, phát triển văn hóa và đường lối chính trị trong bộ đội. Vì vậy, đội ngũ cán bộ đơn vị cần phát huy vai trò của tập thể, tinh thần nêu gương của đội ngũ cán bộ chỉ huy trong

định hướng, xây dựng và củng cố tính kỷ luật của quân nhân, luôn là tấm gương cho chiến sĩ noi theo trong thực hiện nhiệm vụ, thi hành kỷ luật.

Bốn là, phát huy tích cực, tự giác của mỗi quân nhân trong tự rèn luyện và chấp hành kỷ luật.

Mỗi quân nhân phải luôn luôn tích cực học tập, rèn luyện, phải đặt mình trong tập thể, trong kỷ luật để rèn luyện, "Phải hết lòng tôn trọng tập thể, phát huy dân chủ nội bộ; tuyệt đối không được độc đoán cá nhân, tự đặt mình cao hơn tổ chức, tự cho phép mình đứng ngoài kỷ luật"¹⁶. Và trong bất kỳ hoàn cảnh nào cũng "Phải khiêm tốn, nghiêm chỉnh, phải giữ gìn tính chất trong sạch, chất phác của người chiến sĩ cách mạng"¹⁷. Quán triệt, vận dụng, thực hiện tốt quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng tính kỷ luật cho quân nhân sẽ góp phần xây dựng Quân đội "cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại", không ngừng nâng cao sức mạnh chiến đấu và khả năng sẵn sàng chiến đấu, chiến thắng mọi kẻ thù xâm lược, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó □

Chú thích:

1, 2, 13, 15. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 7. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 483, 114, 217, 219.*

3, 7. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 8. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 554 - 555, 29.*

4, 6. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 5. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 486, 308.*

5. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 14. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 696.*

8, 14, 17. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 9. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 221, 222, 82.*

9, 12. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 15. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 170, 576 - 577.*

10, 16. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 13. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 67, 37.*

11. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 10. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 537.*

hành và quản lý nhà nước về công tác PCMT; (2) Nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục PCMT; (3) Đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác quản lý người sử dụng trái phép chất ma túy, người nghiện ma túy, công tác cai nghiện và quản lý sau cai; (4) Nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế về PCMT.

Thứ ba, chú trọng giải pháp nâng cao năng lực, hiệu quả phòng, chống tội phạm ma túy của các lực lượng chuyên trách. Trong đó, cần nắm, phân tích, dự báo và đánh giá đúng tình hình tội phạm về ma túy, nhất là khu vực biên giới; xác định rõ vai trò chủ trì, chủ công, nòng cốt của lực lượng công an, tham mưu trực tiếp cho cấp ủy, chính quyền, phối hợp chặt chẽ, đồng bộ các lực lượng trong phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm về ma túy, nhất là các biện pháp phòng, ngừa xã hội và phòng ngừa nghiệp vụ.

Thứ tư, tập trung triệt phá các băng nhóm, tổ chức, đường dây tội phạm về ma túy, nhất là các tổ chức, đường dây hoạt động xuyên quốc gia, các băng nhóm tội phạm có vũ trang vận chuyển trái phép ma túy qua biên giới; tổ chức đấu tranh đồng bộ, liên hoàn trên các địa bàn trọng điểm, bắt giữ cả đường dây, đối tượng cầm đầu, truy nguyên nguồn gốc ma túy. Phát hiện và kịp thời đấu tranh ngăn chặn hoạt động lợi dụng xuất, nhập khẩu để vận chuyển trái phép chất ma túy qua cửa khẩu, cảng biển. Ngăn chặn không để tội phạm ma túy lợi dụng Việt Nam làm địa bàn sản xuất, tàng trữ, trung chuyển ma túy quốc tế; làm tốt công tác vận động đầu thú và bắt giữ đối tượng truy nã phạm tội về ma túy. Tiến hành theo đúng quy định của pháp luật trong các hoạt động điều tra, thu thập tài liệu, chứng cứ phục vụ công tác truy tố, xét xử kịp thời, đúng người, đúng tội, không bỏ lọt tội phạm, không để xảy ra oan sai.

Thứ năm, nâng cao hiệu quả phối hợp đấu tranh giữa các lực lượng chuyên trách

PCMT từ trung ương đến địa phương. Kịp thời rút kinh nghiệm việc thực hiện các kế hoạch phối hợp nhằm bổ sung các nội dung, biện pháp phù hợp để triển khai có hiệu quả các kế hoạch này. Tăng cường công tác quản lý nhà nước trong PCMT và kiểm soát ma túy, phối hợp quản lý, giám sát chặt chẽ không để tội phạm ma túy lợi dụng hoạt động xuất khẩu, nhập khẩu, sản xuất - kinh doanh các loại tiền chất, thuốc gây nghiện, thuốc hướng thần, thuốc thú y có chứa chất ma túy, tiền chất để sản xuất, điều chế ma túy.

Thứ sáu, thường xuyên kiểm tra, giám sát các cơ sở kinh doanh dịch vụ có điều kiện về an ninh trật tự, nhằm phát hiện, ngăn chặn, xử lý nghiêm minh hành vi mua bán, tổ chức, chứa chấp sử dụng trái phép ma túy. Kịp thời phát hiện, triệt phá diện tích trồng và tái trồng cây có chứa chất ma túy.

Thứ bảy, đẩy mạnh nghiên cứu, ứng dụng các thành tựu của khoa học - công nghệ và kỹ thuật hiện đại phục vụ công tác PCMT; sửa chữa nâng cấp, bổ sung các phương tiện, thiết bị kỹ thuật nghiệp vụ, thông tin liên lạc cần thiết, hiện đại để phục vụ công tác, chiến đấu..., bảo đảm an toàn, hiệu quả cho các lực lượng chuyên trách PCMT □

Chú thích:

1. Bộ Công an. *Dự thảo báo cáo tổng kết 10 năm thi hành Luật Phòng, chống ma túy (2008 - 2018)*. Hà Nội, 2019.
2. *Lực lượng cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy quyết tâm hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ công tác năm 2022*. <http://bocongan.gov.vn>, ngày 13/01/2022.

Tài liệu tham khảo:

1. Điều 8 *Bộ luật Hình sự* năm 2015.
2. Điều 44 *Luật Phòng, chống tham nhũng* năm 2021.
3. *Luật Phòng, chống ma túy* năm 2021.
4. *Quyết định số 1452/QĐ-TTg* ngày 31/8/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chương trình phòng, chống ma túy giai đoạn 2021 - 2025.